

İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimleri

ile

Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri

Yönetmelik Hakkında Düşünceler

15.08.2009 tarihli ve 27320 sayılı Resmî Gazetede yayınlanan söz konusu yönetmelikle ilgili olarak her şeyden önce şunları söyleyebiliriz.

Çalışma Bakanlığı "İşyeri Hekimi" ve "İş Güvenliği Uzmanı" eğitimlerini kamu kurumu niteliğinde olan ve asli görevi kamuyu savunmak olan TTB ve TMMOB'ne yaptırmamak için çalışmalarına devam etmektedir. 2003 Yılında Avrupa uyum yasaları bahane edilerek çıkarılan 4857 Sayılı İş Kanunuyla başlayan bu süreç, yedi yıldır planlı olarak kurgulanmaya ve uygulanmaya çalışılmaktadır. Bakanlık 2003'de bu eğitimleri yönetmelik çıkarıp kendine bağlamıştı. Öncelikli amaç meslek örgütlerinin hekim ve mühendisler üzerindeki etkinliğini kırmak, sonrasında da bu eğitimleri piyasaya devretmekti. Danıştay, "Kurumsal olarak mesleki eğitimi sürdürebilecek birikim ve yeterliliğe sahip olmadığı" gerekçesiyle Çalışma Bakanlığı'nın bu alanda eğitim ve sertifika verme yetkisinin olmadığı yönünde karar almıştı. Ancak bu da Çalışma Bakanlığını engellemedi. İstihdam paketi ve diğerleri arka arkaya geldi. Bu yönetmelik de adeta kurgulanan oyunun son perdesini oluşturmaktadır.

Bu yönetmeliğin uygulanması adeta bir hizmet özelleştirme niteliğindedir. Bu açıdan bakılarak Yönetmelik, İşyeri Hekimliği İş Güvenliği Uzmanı Eğitim Kurumları ve Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri olarak iki bölümde ele alınmalıdır.

İşyeri Hekimliği ve İş Güvenliği Uzmanı Eğitim Kurumu

Bu tür bir işyeri kurmak isteyenler Madde 41'deki

belge ve mekanları sağladıktan sonra Çalışma Bakanlığı İş Sağlığı Genel Müdürlüğüne müracaat edeceklerdir. Gerekli incelemeden sonra uygun görüldüğü takdirde vize alacaklardır. Madde 42'ye göre vizeyi almadan eğitici ve kursiyer kaydı yapılamamaktadır.

(MADDE 42 – (1)) Eğitim kurumları tarafından hazırlanan başvuru dosyası Genel Müdürlük tarafından incelenerek eksiklikleri var ise, ilgililere yazılı olarak bildirilir. 40. maddede belirtilen eğitim kurumlarına, inceleme sonucunda uygun görülmesi durumunda başvuru yazısında belirtilen adrese münhasıran, Genel Müdürlük tarafından EK-10'da örneği belirtilen işyeri hekimliği ve iş güvenliği uzmanlığı eğitim kurumu yetki belgesi düzenlenir. Başka bir adreste şube açıldığı takdirde, aynı usul ve esaslar dahilinde, Yönetmelikte belirtilen şartların yerine getirilmesi kaydıyla şube için de yetki belgesi düzenlenir. Bu belgelerin, eğitim kurumları tarafından üç yılda bir Genel Müdürlüğe vize ettirilmesi zorunludur.

(2) Eğitim kurumları, işyeri hekimliği ve iş güvenliği uzmanlığı eğitim kurumu yetki belgesini almadıkça eğitim için katılımcı kaydı yapamaz ve eğitime başlayamazlar.)

Bundan sonra Madde 47 deki özelliklere sahip eğitici temin etmeleri gerekmektedir.

(MADDE 47 – (1)) İşyeri hekimliği ve iş güvenliği uzmanlığı eğitimi, aşağıda nitelikleri belirtilen eğiticiler tarafından verilir.

- Pedagojik formasyona veya eğiticilerin eğitimi belgesine sahip, en az beş yıl iş sağlığı ve güvenliği alanında görev yaptığını belgeleyen işyeri hekimleri,
- Pedagojik formasyona veya eğiticilerin eğitimi belgesine sahip, en az üç yıl (A) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesi ile iş sağlığı ve güvenliği alanında görev yaptığını belgeleyen (A) sınıfı iş güvenliği uzmanları,
- Üniversitelerde tıp, sağlık, mühendislik, hukuk ve iş sağlığı ve güvenliği alanlarında ders verenler,
- İş sağlığı ve güvenliği alanında en az üç yıl teftiş yapmış iş müfettişleri,
- Pedagojik formasyona veya eğiticilerin eğitimi belgesine sahip, Genel Müdürlük ve bağlı birimlerinde en az beş yıl görev yapmış iş sağlığı ve güvenliği uzmanları,

e) Pedagojik formasyona veya eğiticilerin eğitimi belgesine sahip, Genel Müdürlük ve bağlı birimlerinde en az beş yıl görev yapmış iş sağlığı bilim uzmanı, iş sağlığı bilim doktoru, iş sağlığı ve güvenliği bilim doktoru ile lisans eğitimine sahip sağlık veya teknik hizmetler sınıfındaki kadrolarda yer alan ve en az on yıl görev yapmış personel.

(2) Birinci fıkrada nitelikleri belirtilen kişilerin başvurması halinde, Genel Müdürlük tarafından bu kişilere Ek-11'de örneği belirtilen işyeri hekimliği ve iş güvenliği uzmanlığı eğitici belgesi verilir.)

Madde 47'ye göre mevcut iş güvenliği uzmanları ve işyeri hekimleri direkt olarak eğitici olamamaktadır. Çünkü pedagojik formasyon, 3 yıl bu alanda çalışmış olma ve yeni düzene göre eğitici belgesi alınmış olması gerekmektedir. Dikkatli bakıldığında pedagojik formasyonun 3 yıllık iş müfettişlerinde aranmadığı ve direkt olarak eğitici sertifikası sahibi oldukları kolayca görülebilmektedir. Bu yönetmeliğin en can alıcı noktası işte burasıdır.

Bu da mevcut iş güvenliği uzmanı mühendislere ve işyeri hekimlerine zorluk çıkarma ve büyük bir haksızlık olarak görülmelidir. Bu durumda bu tür işyeri kuranlar eğitici temini için İş Müfettişlerine teklif götürmek zorunda kalacaklardır. Çünkü diğer eğitici adaylarının tamamı eğitici belgesi almak için yeniden eğitim ve sınava tabi olacaklardır. Ayrıca pedagojik formasyona sahip olmaları gerekecektir. Bu da uzun bir süreçtir. Aynı uygulama işyeri hekimliği için de geçerlidir.

Madde 43'e göre bu tür bir işyeri kuranlar eğitim hizmetlerini devredemeyeceklerinden dolayı işyerini kapatmak durumunda kaldıklarında belli kayıpları göze almak zorunda kalacaklardır. Örneğin tuttukları mekanlar için 5 yıllık kira kontratı zorunlu olduğundan mülk sahibiyse mahkemelik olabilirler. 5 yıllık kirayı ödemek zorunda kalabilirler. Eğiticileri ile de en az bir yıl iş akdi yapacaklarından aynı durum burada da söz konusu olacaktır.

(MADDE 43 – (1)) Eğitim kurumları, eğitim hizmetlerinin tamamının veya bir kısmının yerine getirilmesini başka bir eğitici kurumuna devredemezler.)